

Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän kokous

MUISTIO

Aika: 21.1.2022 klo 9.00-12.00

Paikka: Zoom-etäyhteys

Paikalla: Mirja Anttila, Maria Forsén, Taru Fröjdholm, Ilkka Haataja, Liisa Hilander (puheenjohtaja), Outi Hintikka, Ilona Lindfors (sihteeri), Jaakko Tuohiniemi, Tarja Turunen, Leena Vainikainen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:01.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Ryhmän kokoonpano toimikaudella 2022-2023

Käytiin läpi esittelykierros. Yleisten kirjastojen edustajaksi ryhmään on nimetty Leena Vainikainen Porin kaupunginkirjastosta. Erikoiskirjastojen edustaja ei ole vielä varmistunut.

Toimikaudella 2022-2023 Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmään kuuluvat:

Mirja Anttila, Kansalliskirjasto

Maria Forsén, Åbo Akademis bibliotek

Taru Fröjdholm, Centria-kirjasto

Ilkka Haataja, Taideyliopiston kirjasto, Sibelius-Akatemia

Liisa Hilander, Turun yliopiston kirjasto

Outi Hintikka, Suomen kirjastopalvelu Oy (asiantuntijajäsen)

Ilona Lindfors, Kansalliskirjasto

Jaakko Tuohiniemi, Helsingin yliopiston kirjasto

Tarja Turunen, Itä-Suomen yliopiston kirjasto

Leena Vainikainen, Porin kaupunginkirjasto

4. Puheenjohtajan valinta toimikaudelle 2022-2023

Ryhmän puheenjohtajana jatkaa Liisa Hilander.

5. Sihteeri toimikaudella 2022-2023

Ryhmän sihteerinä jatkaa Ilona Lindfors.

6. Siskun työryhmien kokoonpanot ja tilannetiedot

- **Automaattisen sisällönkuvailun työryhmä**

- ryhmän puheenjohtaja on Tarja Turunen
- työryhmä perustettiin vuonna 2021 miettimään automaattisen sisällönkuvailun asioita
- suunnitteilla FintoAI:n käytön ohjeistamista
- Leena Vainikainen mukaan työryhmään ja Liisa Hilander ja Maria Forsén ilmoittivat jäävänsä pois ryhmästä
- kutsutaan Jaakko Tuohiniemi tarvittaessa kokouksiin mukaan, kun automaattisen sisällönkuvailun ohjeita laaditaan

- **Fiktioaineistotyöryhmä**

- ryhmän puheenjohtaja on Marjut Puominen
- ryhmän tarkoituksena on linjata fiktioaineiston sisällönkuvailua suhteessa muuhun sisällönkuvailuun, sillä fiktioaineistossa on tiettyjä erityispiirteitä, jotka pitää huomioida
- uuden toimikauden ensimmäinen kokous on sovittuna 28.1.2022
- Leena mukaan Fiktioaineistotyöryhmään

- **Lajityyppi- ja muotosanastotyöryhmä**

- ryhmän kokouksissa kiertävä puheenjohtajuus
- seuraava kokous 27.1.2022
- ei tiedossa muutoksia ryhmän kokoonpanoon

- **UDK-työryhmä**

- ryhmän puheenjohtaja on Tarja Turunen
- UDK-työryhmä on keskittynyt UDK-luokitukseen. Työryhmä on esimerkiksi seurannut Supistetun UDK:n ja UDC-Onlinen päivityksiä
- Jarmo Saarikko Kansalliskirjastosta on ryhmässä mukana asiantuntijajäsenenä. Jarmo on mukana Supistetun UDK:n toimituskunnassa

- UDK-työryhmän nimi on muuttumassa, kun ryhmässä aletaan käsitellä muitakin sisällönkuvailussa käytettäviä luokituksia. Työryhmän uudesta nimestä päätetään ryhmän ensimmäisessä kokouksessa
- Outi Hintikka ja Marjut Puominen tulossa mukaan ryhmään uusina jäseninä

7. Siskun toimintasuunnitelma kaudelle 2022-2023

- alustava pohdinta Siskun edellisessä kokouksessa ks. [Muistio 8.12.2021](#)
- Toimintasuunnitelma 2022-2023:
 - Sisällönkuvailukoulutuksen lisääminen ja viestinnän tehostaminen
 - kirjastojen liittyminen Melindaan on lisännyt tarvetta yhteisten kuvailusääntöjen ja kuvailukäytäntöjen osaamiseen
 - koulutusta ja esityksiä voisi pitää esimerkiksi Kuvailun tiedotuspäivässä ja Melindan talonmiehen tuokiossa
 - Sisällönkuvailuoppaan päivittäminen ja täydentäminen
 - Osallistuminen Metatietosanaston kehittämiseen
 - Kartoitetaan sisällönkuvailutyön kannalta välttämättömät hakuliittymien ominaisuudet
 - kartoitetaan sellaiset Melindan verkossa olevan hakukäyttöliittymän ominaisuudet, jotka ovat työssä välttämättömiä ja joita ei ole käytettävissä muissa järjestelmissä. Melindan taustajärjestelmä on vaihtumassa ja sen myötä Melindan nykyinen OPAC poistuu
 - Elokuvien ja muiden erityisaineistojen sisällönkuvailuun perehtyminen
 - kutsutaan Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (Kavi) edustaja vierailemaan Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän kokoukseen kertomaan elokuvien sisällönkuvailusta
- Keskustelussa nousi esiin ajatus, että myös Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän alatyöryhmillä voisi olla omat toimintasuunnitelmat. Sovittiin, että tosu-asia otetaan esiin työryhmien toimikauden ensimmäisissä kokouksissa. Tarvittaessa voidaan lisätä työryhmien tosu-asioita Siskun toimintasuunnitelmaan

8. Kuvailuohjeiden uusi alusta

- katsottiin yhdessä [kuvailuohjeiden uutta alustaa](#)
- pohdittiin, onko RDA-sovellusohje paras otsikko sivustolle, kun esimerkiksi Sisällönkuvailuopasta ei mielletä varsinaisesti RDA-ohjeeksi
 - voisiko sivun pääotsikko olla kuvailuohjeet tai kirjastoaineistojen kuvailuohjeet?

- lisättiin Sisällönkuvailuoppaan alkuun huomautus: ”Opas on yhteensopiva RDA-kuvailusääntöjen kanssa.”
- Sisällönkuvailuoppaan siirron yhteydessä oppaan sisäiset linkitykset ovat hajonneet siten, että linkit vievät nyt Sisällönkuvailuoppaan vanhaan versioon
 - Jaakko & Ilona korjaavat linkkejä
 - Sisku-oppaan vanhat sivut poistuvat 31.3.2022, minkä jälkeen linkit eivät enää toimi

9. Paikkaryhmän uusi ehdotus

- Taustaa:
 - [Paikkaryhmän](#) kokouksessa päätettiin ensin, että ei tehdä muutoksia paikan tietomalliin vaan jatketaan paikkojen ylläpitoa entiseen malliin, mutta tämä päätös kuitenkin pyörrettiin seuraavassa kokouksessa
 - kirjastosektorilla on totuttu tekemään asiat tietyllä tapaa ja eikä ole pidetty häiritseväni ongelmia, joita nykyisiin paikkoihin liittyy. Muilla sektoreilla jotkut nykyisiin paikkoihin liittyvät asiat koetaan kuitenkin ongelmallisena
 - arkisto- ja museosektoreilta on toivottu, että paikkaan pitäisi voida viitata yhdellä käsitteellä koko sen historian ajalta, kun aina ei ole mahdollista tarkkaan tietää, mikä tarkemmista vaihtoehtoista on kulloinkin oikea
 - Esimerkkejä:
 - Perniö (kunta), Perniö (Salo) ja Perniö
 - aina tarkenteeton muoto ei ole riittävä, jolloin myös ”kautta aikain” paikalla pitäisi olla tarkenne. Tähän on ehdotettu tarkennetta paikkakunta. Esimerkiksi Tarvasjoki (Lieta), Tarvasjoki (joki), Tarvasjoki (kunta) ja Tarvasjoki (paikkakunta)
 - kaikissa tapauksissa paikkakuntakaan ei ole sopiva tarkenne, ja tällöin voisi tarkenteena olla alue. Esimerkiksi Itä-Uusimaa (maakunta) ja Itä-Uusimaa (alue)
- Sisku-ryhmä keskusteli asiasta vilkkaasti. Keskustelusta poimittua:
 - entä Saarijärvi, joka on kaupunki Keski-Suomessa ja kaupunginosa Kuopiossa, tällöin tarkenne Saarijärvi (paikkakunta) ei riitä erottamaan paikkoja
 - jos on monta vaihtoehtoa, olisi kuvailijalla varmasti houkutus käyttää kuvailussa vain ”kautta aikain” paikkaa, ja muut tarkemmat vaihtoehdot jäisivät käyttämättä
- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän näkemys:
 - todettiin, että ei haluta mallia, jossa olisi yhtenä vaihtoehtona ”kautta aikain paikka”

- halutaan pitää nykyinen malli, tai jos se ei ole mahdollista, niin siinä tapauksessa ”yhden paikan malli” sai kannatusta

10. Sisällön kuvailuoppaan läpikäynti (perustapauksiin liittyvien esimerkkien lisääminen)

Asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

11. Muut asiat

Ei muita asioita.

12. Tiedotusasiat

- [Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokous 26.1.2022](#)
- [Talonmiehen tuokio 3.2.2022](#)

13. Kevään 2022 kokousajat

- to 17.2.2022 klo 9-12
- pe 25.3.2022 klo 9-12
- pe 29.4.2022 klo 9-12
- to 2.6.2022 klo 9-12

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:02